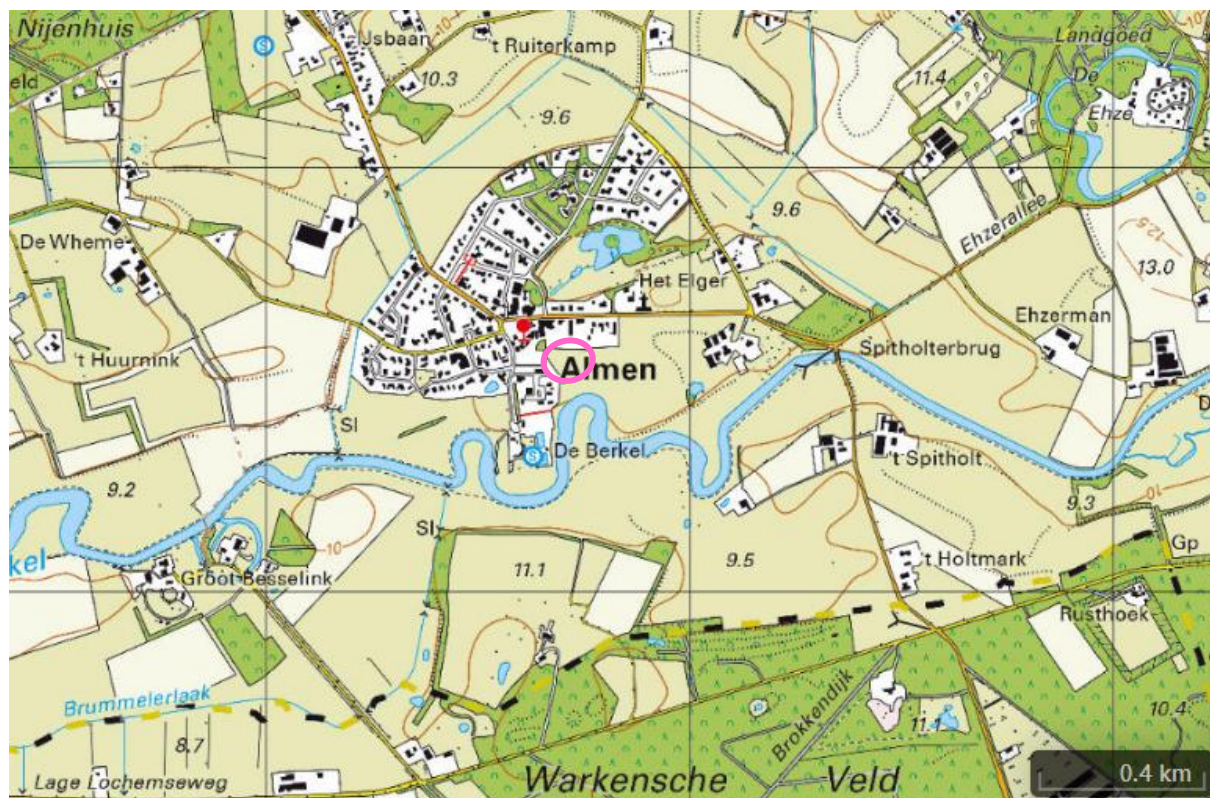

Beoordeling territorium steenuil Het Erf / Dorpsstraat, Almen

Beoordeling territorium steenuil Het Erf / Dorpsstraat, Almen

Opdrachtgever: Gemeente Lochem
Hanzeweg 8
7241 CR Lochem

Datum: 6 november 2024

Status: **Definitief V2**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E-mail info@foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	4
2.	BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
3.	WAARNEMINGEN.....	7
3.1	NADER ONDERZOEK	7
3.2	OPENBARE BRONNEN	9
3.3	WAARNEMINGEN BUURTBEWONERS	10
3.4	PLANNEN.....	11
3.5	EFFECT OP POPULATIE	11
3.6	TERREIN BEOORDELING.....	12
4.	GEVOLGEN VOOR HET LEEFGEBIED	14
5.	CONCLUSIE.....	15
6.	ADVIES	17
6.1	REKENING HOUDEN MET STEENUIL	17
6.2	LANDSCHAPPELIJKE INPASSING	17
6.3	WERKPROTOCOL	18
7.	LITERATUURLIJST	19
	BIJLAGE 1: OUDE SITUATIE: PLANGEBIED ALS GRASLAND	20
	BIJLAGE 2: QUICKSCAN NATUURONDERZOEK	21
	BIJLAGE 3: NADER ONDERZOEK ECONSULTANCY.....	22
	BIJLAGE 4: NADER ONDERZOEK FOREEST GROEN CONSULT BV	23

1. Inleiding

In opdracht van de Gemeente Lochem is een beoordeling gemaakt van de effecten van woningbouw op de in de omgeving aanwezige steenuilen. De gemeente heeft het voornemen om woningen te bouwen op het weiland tussen Het Erf en de Dorpsstraat in Almen.

De basis van deze beoordeling wordt gevormd door een quickscan en twee nadere onderzoeken:

- Actualisatie Quickscan Wet natuurbescherming Het Erf (ong.) Almen, 25 oktober 2023, Econsultancy (bijlage 2);
- Rapport actualisatie ecologisch onderzoek steenuil en kerkuil Het Erf (ong.) Almen, 12 september 2023, Econsultancy (bijlage 3);
- Nader onderzoek steenuil aan Het Erf/Dorpsstraat, Almen 15 mei 2024, Foreest Groen Consult BV (bijlage 4).

De reden voor deze beoordeling is dat middels zienswijzen nieuwe informatie is aangedragen. In dit rapport wordt deze informatie geverifieerd en beoordeeld op zijn betekenis voor de territoria van steenuil rondom Het Erf/Dorpsstraat. Het eerste paar steenuilen heeft een nest achter de Gravenweg 1. Het tweede paar steenuilen heeft een nest op het terrein van de Dorpsstraat 60. Beide nestlocaties bevinden zich niet op de planlocatie en beide nestlocaties locatie blijven behouden. Het plangebied bevindt zich binnen een straal van 300 meter van beide nestlocaties. Hiernaast is een nestkast van de steenuil aanwezig aan de Dorpsstraat 50. Deze kast blijft behouden.

De beoordeling is gemaakt om vast te stellen of het leefgebied van de steenuilen niet wordt aangetast en het gebied groot genoeg blijft voor het onderhouden van een zelfstandig territorium wanneer de plannen worden uitgevoerd. Ook is het gebruik van de nestkast aan de Dorpsstraat 50 onderzocht en beoordeeld of de vaste rust- en verblijfplaats wordt verstoord of aangetast. Bij de beoordeling is ervan uitgegaan dat het plangebied geheel verloren gaat voor de steenuil.

De beoordeling en rapportage zijn uitgevoerd door D. Mattijssen MSc en K. Oelemans MSc werkzaam als ecologen bij Foreest Groen Consult BV.

2. Beschrijving van het plangebied

Afbeelding 1: Locatie plangebied (rood omlijnd). Boven, overzichtsfoto. Onder, close-up op luchtfoto uit 2024.

Het plangebied betreft een perceel in Almen. Het terrein is voor, in ieder geval, de afgelopen 20 jaar grasland geweest wat regelmatig werd begraasd. Zeer recentelijk (sinds begin 2024) is de bodem omgeploegd en worden er aardappelen verbouwd op een deel van de planlocatie (zie afbeelding 1). Aan de randen van het perceel staan meerdere knotwilgen.

Aan de noord- en zuidwestzijde grenst het weiland aan woningen. Tussen de woningen aan Het Erf en de Berkel liggen een tennisveld, zwembaden en een camping. Verder noordelijk bevindt zich een bosgebied. Ten oosten is het weiland recent omgeploegd tot akker en worden aardappelen verbouwd. Voorbij deze akkers staat een boerderij, de Dorpstraat 60. Zuidelijk van het plangebied loopt de Berkel omgeven door weilanden.

3. Waarnemingen

3.1 Nader onderzoek

Op de planlocatie zijn twee nader onderzoeken uitgevoerd. Door Econsultancy is van maart t/m april 2022 onderzoek uitgevoerd in en rond het plangebied naar de steenuil. Dit onderzoek is in 2023 geactualiseerd met gegevens van openbare bronnen. Aanvullend is door Foreest Groen Consult BV van april t/m mei 2024 onderzoek uitgevoerd naar de steenuil op en rond de planlocatie en specifiek naar een kast op de locatie Dorpsstraat 50. Deze nader onderzoeken zijn bijgevoegd in bijlage 3 en bijlage 4.

Resultaten Econsultancy

Tijdens dit nader onderzoek is een steenuil paar waargenomen aan de Lochemseweg 31C ten westen van de planlocatie. Hiernaast zijn ten oosten van de planlocatie roepen waargenomen aan de Dorpsstraat, Ehzerallee en Vordenseweg. Tijdens het onderzoek was de nestkast nabij de planlocatie aan de Dorpsstraat 50 niet in gebruik.

Bron: onderzoek Econsultancy

● Bezette nestkasten

★ Waargenomen baltsroep

□ Planlocatie

Bron: Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek (geraadpleegd tijdens onderzoek Econsultancy)

▲ Aanwezige nestkasten (geen onderscheid tussen in gebruik of lege nestkast)

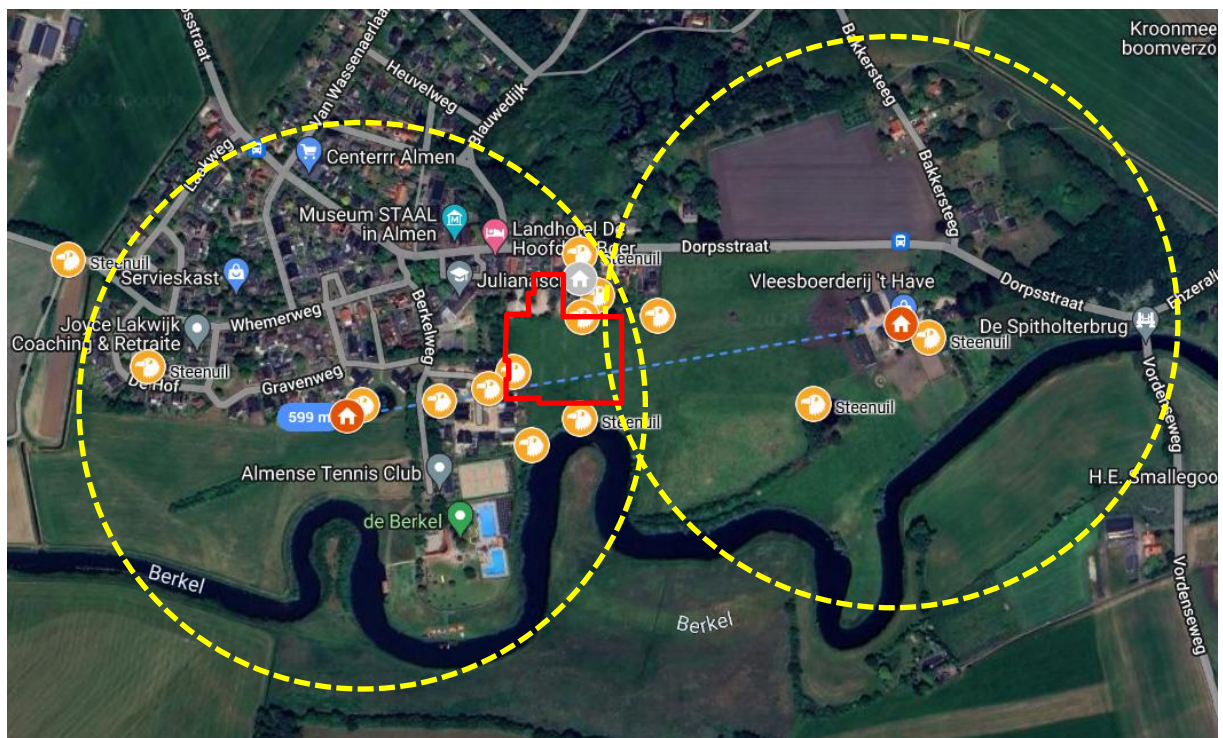
● Waarneming contactroep/ baltsroep

Afbeelding 2: Resultaten zoals weergegeven in het nader onderzoek van Econsultancy (2022).

Resultaten Forest Groen Consult

Tijdens dit nader onderzoek zijn er twee nestlocaties van de steenuil waargenomen: Op de westelijke locatie is één roepende steenuil waargenomen achter de Gravenweg 1 op de nestkast in de boom. Deze locatie komt overeen met de nestlocatie die is waargenomen tijdens het onderzoek van Econsultancy. Op de oostelijke locatie zijn tijdens het onderzoek twee roepende steenuilen waargenomen en gehoord rondom de nestkast op het terrein van Dorpsstraat 60. Deze nestkast was tijdens het onderzoek van Econsultancy niet in gebruik, hier zijn toen wel baltsroepen waargenomen. De planlocatie is onderdeel van het foerageergebied van de steenuil. Tijdens het onderzoek was de nestkast aan de Dorpsstraat 50 niet in gebruik.

De afstand tussen beide locaties is meer dan de fusieafstand van 500 meter. Hierdoor is het zeker dat het hier om twee territoria gaat.

Nestkast steenuil bewoond	Territorium, 300 meter radius om nestlocatie
Nestkast steenuil onbewoond	Planlocatie
Waarneming baltsroep steenuil	Afstand tussen nestlocaties

Afbeelding 3: Resultaten zoals weergegeven in het nader onderzoek van Forest Groen Consult (2024).

3.2 Openbare bronnen

NDFF

De NDFF bundelt, uniformeert en valideert natuurgegevens in Nederland. De gegevens in Almen zijn afkomstig van Sovon Vogelonderzoek Nederland en waarneming.nl. Volgens de NDFF is de steenuil binnen 1 kilometer vanaf de planlocatie waargenomen. De waarnemingen van de steenuil volgens de NDFF zijn weergegeven in afbeelding 4. Deze waarnemingen komen overeen met de waarnemingen zoals gevonden tijdens het nader onderzoek (afbeelding 2 en afbeelding 3).

Vogelwerkgroep

Er zijn 12 steenuil nestkasten aanwezig verspreid over Almen. In tabel 1 zijn de locaties van de nestkasten, of ze bewoond zijn en de aan/ afwezigheid van een broedsel weergegeven voor de periode 2021-2023. De kast nabij de planlocatie aan de Dorpsstraat 50 is volgens de Vogelwerkgroep sinds 2021 bewoond, maar zonder broedsel.

Tabel 1. Steenuil nestkasten gegevens van vogelwerkgroep steenuil Almen.

	2021		2022		2023	
	Bewoond	Broedsel	Bewoond	Broedsel	Bewoond	Broedsel
Ehzerallee 1	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
Ehzerallee 2	Ja	4 jongen	Ja	Ja	Ja	3 jongen
Ehzerallee 6	Geen kast	n.v.t	Nee	Nee	Ja	Nee
Ehzerallee 8	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
Bakkersteeg 2	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
Blauwedijk 13	Ja	Nee	Ja	2 jongen	Ja	Nee
Vunderinkweg 12	Ja	Onbekend	Ja	Mislukt	Ja	Nee
Whemerweg 23	Ja	4 jongen	Ja	1 jong	Ja	3 jongen
Dorpsstraat 50	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
Dorpsstraat 60	Ja	Nee	Ja	3 jongen	Ja	4 jongen
Gravenweg 1	Ja	4 jongen	Ja	Mislukt	Ja	Mislukt
Lage Lochemseweg 31c	Ja	2 jongen	Ja	3 jongen	Ja	4 jongen

Bron: NDFF

- Waarneming steenuil
- Waarneming bezet nest

Bron: Vogelwerkgroep

- Locatie zonder broedsel in jaren 2021, 2022 en 2023
- Locatie met broedsel in jaren 2021, 2022 en/ of 2023

Afbeelding 4: Samenvatting resultaten van verspreidingsbronnen NDFF en de vogelwerkgroep.

3.3 Waarnemingen buurtbewoners

Op 30 januari 2024 is door buurtbewoners een zienswijze ingediend betreft het ontwerp bestemmingsplan Almen-Zuid 2b (2023-12-11) (referentie 2022-248904). In deze zienswijze is een foto toegevoegd van de nestkast aan de Dorpsstraat 50 te Almen (zie afbeelding 5).

Afbeelding 5: Foto van een steenuil bij de nestkast aan de Dorpsstraat 50 te Almen, gemaakt op 3 maart 2024. (bron: zienswijze ontwerp bestemmingsplan Almen-Zuid 2b (2023-12-11), G. de Ruiter).

3.4 Plannen

De opdrachtgever heeft het voornemen om nieuwbouwwoningen te realiseren op de planlocatie. De planlocatie betreft een perceel van ~1 hectare, bestaande uit weiland, wadi's met kruidige begroeiing, een parkeerplaats en achtertuin.

3.5 Effect op populatie

Door de nieuwbouw zal een deel van het foerageergebied van de steenuil verdwijnen. In (de omgeving van) Almen zijn 5 territoria van steenuilen aanwezig. Dit zijn de vijf rode lokjes op afbeelding 4. De blauwe blokjes op afbeelding 4 zijn nestkasten (gegevens vogelwerkgroep) binnen een bestaand territorium of een onbezet territorium. In de volgende paragrafen wordt beoordeeld of de planlocatie een essentieel deel uit maakt van één van de foerageergebieden. Hiervoor is een straal van 300 meter om elke nestlocatie aangehouden. Binnen deze 300 meter moet een steenuil voldoende leefgebied bezitten om in zijn voedselbehoefte te kunnen voldoen.¹

De nestkast aan de Dorpsstraat 50 blijft behouden. Deze nestkast was tijdens de nader onderzoeken van Econsultancy en Foreest Groen Consult niet in gebruik als nestplaats. Begin 2024 is de steenuil door de bewoner wel gezien bij deze nestkast zie afbeelding 5. Volgens de vogelwerkgroep is deze nestkast in de jaren 2021, 2022 en 2023 in gebruik geweest, maar is hier niet gebroed. Deze nestkast kwalificeert dus als een vaste rust- en verblijfplaats en behoort bij een van beide territoria.

¹ Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua* Versie 1.0, juli 2017 en Van den Bremer L., van Harxen R. & Stroeken R. 2009. Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek. SOVON-Onderzoeksrapport 2009/02. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

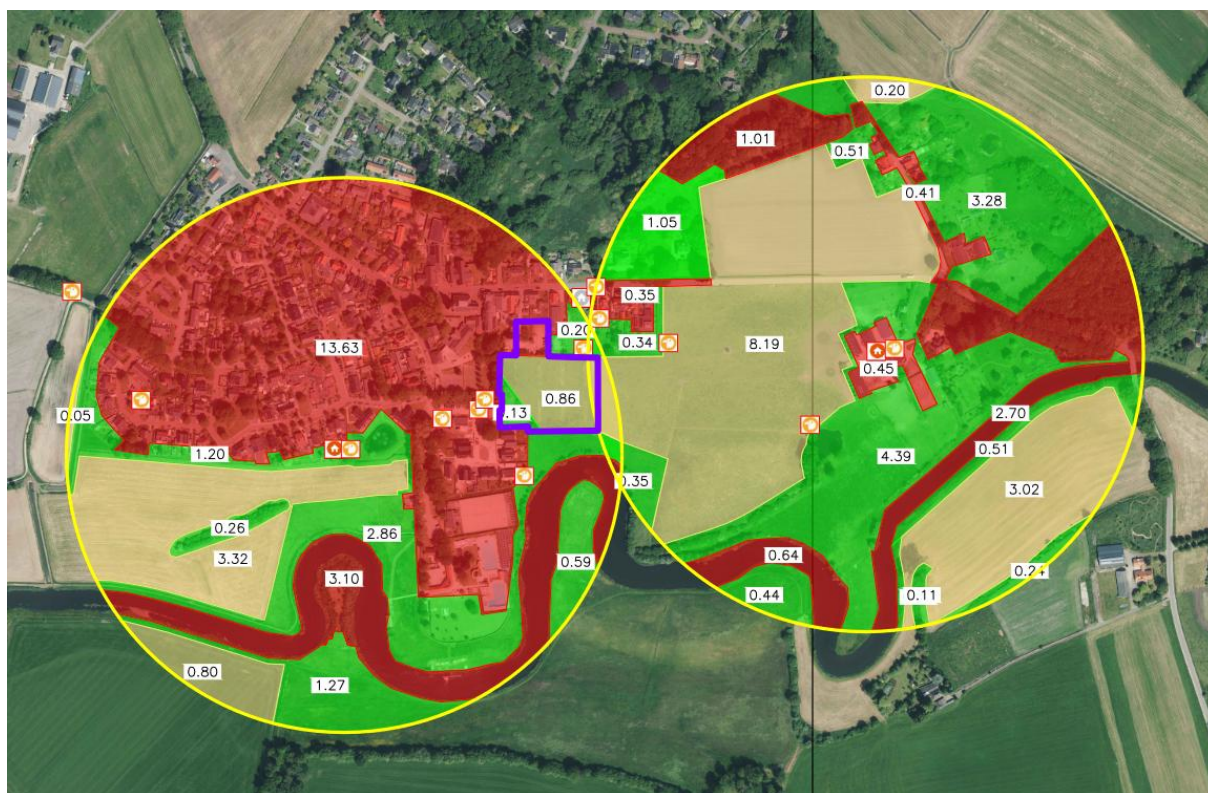
3.6 Terrein beoordeling

Het terrein in een straal van 300 meter rondom de nestlocaties aan de Gravenweg 1 en Dorpsstraat 60 is beoordeeld op basis van visuele kenmerken op de geschiktheid voor de steenuil (Kennisdocument steenuil BIJ12). Kleinschalig landschap en begraasde weilanden zijn als optimaal beoordeeld. Grootschalige graslanden voor ruwvoerwinning en akkers zijn als suboptimaal beoordeeld. Alleen als de vegetatie laag is kan de steenuil hier voedsel vinden. Dichte woonwijken, bosgebieden en rivieren zijn als ongeschikt beoordeeld. De steenuil kan rivier de Berkel wel oversteken. Voor deze beoordeling zijn de online bronnen Google Maps, Google Streetview en Topotijdreis gebruikt. Voor het berekenen van de exacte oppervlakten is AutoCAD gebruikt. Hiernaast is op 12 juni 2024 een bezoek gebracht aan de locatie.

De planlocatie was een lange tijd in gebruik als grasland, maar op 12 juni 2024 grotendeels in gebruik als akkerland met aardappels. Hierdoor is de planlocatie geclassificeerd als suboptimaal. Voor de volledigheid is de oude situatie (plangebied als grasland, voor 2024) beoordeeld in bijlage 1.

Tabel 2. Indeling optimaal, suboptimaal en ongeschikt foerageergebied binnen 300 meter van elke nestlocatie.

Kwaliteit	Gravenweg 1 Aantal hectares	Dorpsstraat 60 Aantal hectares
Optimaal	6,52	11,28
Sub optimaal	5,03	11,41
Ongeschikt	16,73	5,56

	Optimaal (in ha)		Nestlocatie steenuil bewoond
	Suboptimaal (in ha)		Waarneming steenuil
	Ongeschikt (in ha)		Planlocatie
Per perceel is de oppervlakte in hectare weergegeven			300 meter rondom de nestlocaties

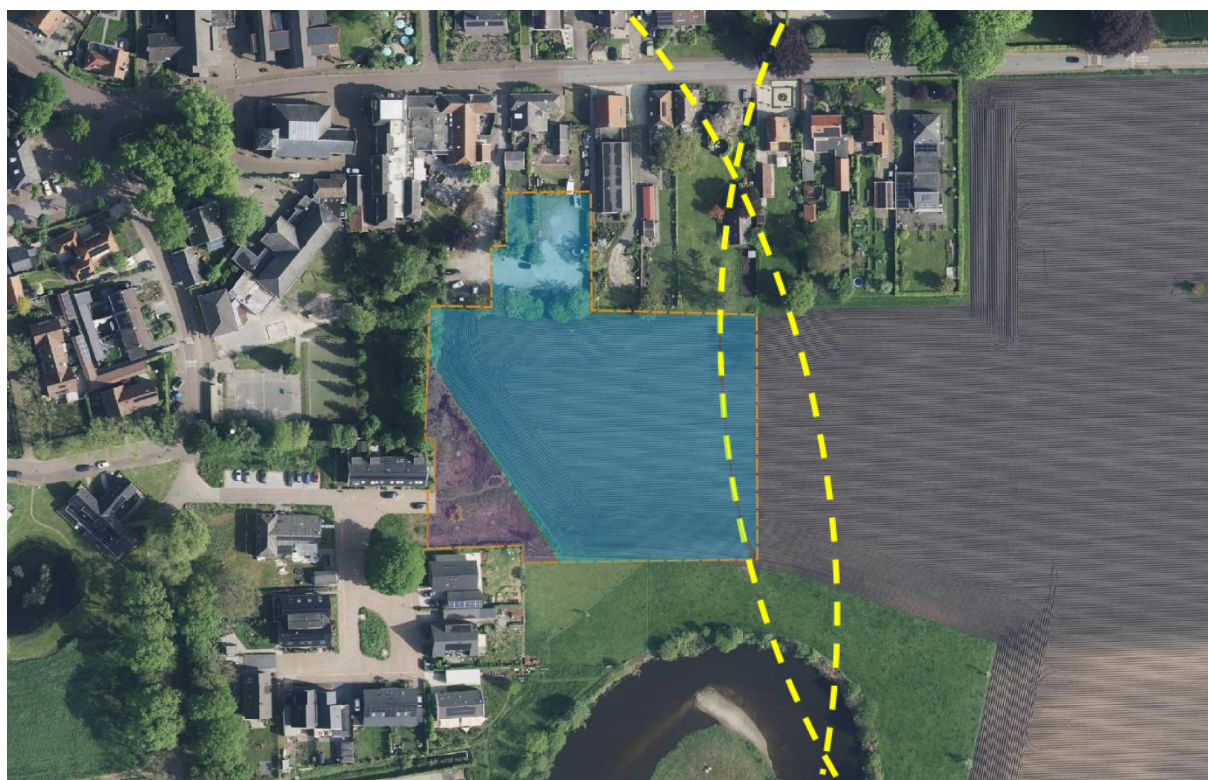
Afbeelding 6: Beoordeling territorium steenuil aan de Gravenweg 1 (west) en Dorpsstraat 60 (oost) in Almen.

4. Gevolgen voor het leefgebied

Door de plannen gaat suboptimaal leefgebied, binnen het territorium van beide steenuilenterria verloren.

Tabel 3. Verlies aan hectare en het aantal overgebleven hectares aan optimaal en suboptimaal gebied voor de twee nestlocaties.

Kwaliteit	Gravenweg 1		Dorpsstraat 60	
	Hectares verloren	Hectare over	Hectares verloren	Hectares over
Optimaal	0,1	6,4	0,0	11,3
Suboptimaal	0,8	4,2	0,1	11,3

	Verlies suboptimaal gebied planlocatie		Planlocatie
	Verlies optimaal gebied planlocatie		300 meter rondom de nestlocaties

Afbeelding 7: Verlies van territorium van de steenuil.

Bij de uitvoering gaat 0,8 hectare aan suboptimaal leefgebied en 0,1 hectare optimaal leefgebied van de steenuil aan de Gravenweg 1 verloren. Voor de steenuil aan de Dorpsstraat 60 gaat 0,1 hectare aan suboptimaal leefgebied verloren. In werkelijkheid zullen deze waarden mogelijk lager liggen, afhankelijk van de mate van groen in de nieuwe wijk.

5. Conclusie

Tijdens het nader onderzoek in 2024 zijn foeragerende steenuilen op de planlocatie waargenomen. Hiernaast is door buurtbewoners een steenuil waargenomen bij een nestkast aan de Dorpsstraat 50. De gegevens van de NDFF zijn opgevraagd en bij de vogelwerkgroep is navraag gedaan naar de beschikbare gegevens over nestkasten en broedsels. Alle bronnen bevestigen elkaar. De planlocatie is onderdeel van het foerageergebied van de steenuil.

Tijdens de eerdere onderzoeken bestond het plangebied uit grasland, dit is vrij recent in 2024 omgeploegd tot akkerland. De beoordeling is uitgevoerd op basis van de meest recente situatie (akkerland), in bijlage 1 staat de beoordeling zoals deze zou zijn uitgevoerd op basis van grasland.

Resultaten Gravenweg 1

Voor de steenuil aan de Gravenweg 1 gaat bij de werkzaamheden 0,1 hectare aan optimaal en 0,8 hectare aan suboptimaal foerageergebied verloren. Hierdoor blijft 6,4 hectare aan optimaal en 4,2 hectare aan suboptimaal leefgebied over binnen 300 meter van de nestlocatie.

Resultaten Dorpsstraat 60

Voor de steenuil aan de Dorpsstraat 60 gaat bij de werkzaamheden 0,1 hectare aan suboptimaal foerageergebied verloren. Hierdoor blijft 11,3 hectare aan optimaal en 11,3 hectare aan suboptimaal leefgebied over binnen 300 meter van de nestlocatie.

Conclusie

Een steenuil heeft minimaal 5 hectare optimaal leefgebied nodig binnen een straal van 300 meter rondom zijn nestlocatie. 5 hectare is het minimum. Voor beide steenuilen is deze oppervlakte na het uitvoeren van de beoogde plannen nog aanwezig. In zowel de huidige situatie als de nieuwe situatie hebben de steenuilen, aan zowel de Gravenweg 1 en Dorpsstraat 60 de beschikking over een voldoende groot gebied voor het onderhouden van een zelfstandig territorium. Daarnaast zal in werkelijkheid de verdwijning van foerageergebied mogelijk lager zijn dan hier is berekend, afhankelijk van de mate groen in de nieuwe wijk.

De huidige plannen leiden daarom niet tot een aantasting van **essentieel leefgebied** van de steenuil. Een vergunning van de Omgevingswet hoeft niet te worden aangevraagd.

Bouwen van woningen nabij of in territoria kan leiden tot een verstoring. Verstoring leidt niet direct tot een overtreding van de OW en BAL: *“Artikel 11.37. (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen) 3^e lid: Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort”*.

Uit de gegevens van de vogelwerkgroep blijkt dat de steenuil op meerdere plaatsen rondom Almen ten minste drie jaar achter elkaar met succes broedt. Daarbij gaan de (huidige) nestlocaties niet verloren. Als gevolg van het plan komt de populatie van de steenuil rondom Almen niet in gevaar.

De nestkast aan de Dorpsstraat 50 blijft bij de plannen behouden. De kast bevindt zich aan de noordzijde van het perceel, in een walnoot, direct achter de woning. Tussen de kast en de toekomstige bebouwing aan de zuidzijde, ligt de vrijwel volledige achtertuin met bomen en kleine opstallen. De eerste woningen aan de westzijde worden door de bestaande schuur van Dorpsstraat 46 afgeschermd. Tussen de nestkast en de eerste woningen bevinden zich twee achtertuinen met opstallen beplantingen en hagen.

De verbinding met de huidige broedlocatie binnen het territorium, Dorpsstraat 60, blijft behouden. De kleinschalige achtertuinen van Dorpsstraat 46 tot 56 blijven intact evenals het agrarische gebied achter Dorpsstraat 52 tot en met 60. De kast in de boom bij Dorpsstraat 50 blijft hierdoor functioneel binnen dit territorium.

De plannen leiden daarom niet tot een verstoring van een **vaste rust- en verblijfplaats** en daarmee een overtreding van de OW en BAL. Een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet hoeft daarom niet te worden aangevraagd.

6. Advies

Het plan leidt niet tot een dusdanige afname aan van het leefgebied binnen de twee territoria dat een vergunning van de OW en Bal moet worden aangevraagd. In de BAL, onderdeel van de OW, is echter een specifieke zorgplicht opgenomen Artikel 11.27. Om invulling te geven aan deze specifieke zorgplicht zijn de onderstaande paragrafen opgenomen in het advies

6.1 Rekening houden met steenuil

Het plangebied is onderdeel van het foerageergebied van de steenuil Het betreft twee territoria (met nestlocatie aan de Gravenweg 1 en Dorpsstraat 60). Om dit leefgebied van de steenuil zo functioneel mogelijk te houden, wordt geadviseerd om niet 's nachts te werken. Ook wordt geadviseerd om af te zien van (bouw)lampen. Als er lampen worden geplaatst, worden lage lampen geadviseerd met een amberrood kleurig licht. Hierdoor blijft de planlocatie zo goed mogelijk toegankelijk als mogelijk jachtgebied voor de steenuil. De nestkast aan de Dorpsstraat 50 blijft behouden, wordt niet verstoord en niet verlicht.

Geadviseerd wordt om op de rand van de achtertuinen van de woningen aan de Dorpsstraat een bouwhek te plaatsen met een schermdoek zodat visuele hinder wordt voorkomen. De kast hangt dicht bij de woning aan de Dorpsstraat 50 en de afstand van de nestkast tot de planlocatie bedraagt iets meer dan 50 meter, zodat verstoring niet snel optreedt. Omdat werkzaamheden veel nieuwe bewegingen genereren wordt het plaatsen van afgeschermdes hekken geadviseerd. De hekken kunnen weg zodra de woningen in gebruik worden genomen. Op dat moment wordt de intensiteit van de bewegingen veel lager en wisselen rustige en drukke moment elkaar af. Daarnaast word door het aanplanten van groen de locatie visueel verder afgeschermd.

6.2 Landschappelijke inpassing

In de omgeving blijft voldoende potentieel leefgebied over voor de steenuilen (zie conclusie). Mitigerende maatregelen zijn niet noodzakelijk. Op de planlocatie kan op de aanwezige steenuilen worden ingespeeld door het steenuil vriendelijk inrichten van het openbare groen. Dit kan door heggen of hekken te plaatsen naast de wegen. Steenuilen vliegen vaak laag boven de grond weg vanaf een uitkijkpost en worden daardoor vaak aangereden. Een lage heg kan dit voorkomen.

In de huidige plannen is ten zuiden op het plangebied een groenstrook ingetekend met wadi's (zie afbeelding 8, rood omlijnd). Om aanrijdingen te voorkomen is het advies om tussen deze groenstrook en de weg een heg te plaatsen. Hiernaast kan worden bijgedragen aan behoud van het leefgebied door in de groenstrook bomen en palen te plaatsen en de grashoogte te variëren. De steenuil fungeert daarbij als doelsoort voor een toekomstige inrichting van de omgeving, waardoor gelijktijdig de gehele biodiversiteit mee profiteert.

Afbeelding 8: Huidige plannen inrichting planlocatie. Rood omlijnd de groenstrook waar gunstige maatregelen worden geadviseerd.

6.3 Werkprotocol

Geadviseerd wordt om de afspraken rondom de omgang met de steenuil vast te leggen in een specifiek werkprotocol. Daarmee worden de afspraken geborgd in het bouwproces en is iedereen die betrokken is bij de uitvoering van de plannen op de hoogte.

7. Literatuurlijst

Kennisdocumenten:

- Kennisdocument Steenuil 1.0 BIJ12.

Openbare bronnen:

- Google maps;
- NDFF;
- Vogelwerkgroep Nederland;
- www.topotijdreis.nl.

Voorgaand onderzoek:

- Actualisatie Quicksan Wet natuurbescherming Het Erf (ong.) Almen, 25 oktober 2023, Econsultancy (bijlage 2);
- Rapport actualisatie ecologisch onderzoek steenuil en kerkuil Het Erf (ong.) Almen, 12 september 2023, Econsultancy (bijlage 3);
- Nader onderzoek steenuil aan Het Erf/Dorpsstraat, Almen 15 mei 2024, Foreest Groen Consult BV (bijlage 4).

Overig:

- Van Marle, P., (2008) Dispersie en vestiging van jonge Steenuilen. *Limosa* 81: 129 – 138;
- Steenuilen, Peter en Wies Beersma Arnold van den Burg, Roodbont Uitgeverij, 2007.

Bijlage 1: Oude situatie: plangebied als grasland

Begin 2024 is het plangebied omgeploegd van grasland naar akkerland. Hetzelfde geldt voor een perceel net ten oosten van de planlocatie. Voorafgaand aan het omploegen zou het plangebied zijn geclassificeerd als optimaal leefgebied (in tegenstelling tot de huidige status van suboptimaal gebied). Ter volledigheid wordt deze situatie hieronder ook toegelicht.

De startpositie in deze situatie is verschillend. In de oude situatie bedroeg het grasland 0,8 hectare (optimaal) en de parkeerplaats bedraagt 0,1 hectare (suboptimaal). De steenuil aan de Gravenweg 1 had binnen zijn 300 meter territorium 7,2 hectare aan optimaal leefgebied en 4,3 hectare aan suboptimaal leefgebied. De steenuil aan de Dorpsstraat 60 had binnen zijn 300 meter territorium 11,4 hectare aan optimaal leefgebied en 11,3 hectare aan suboptimaal leefgebied.

In deze situatie zou voor 0,8 hectare aan optimaal en 0,1 hectare aan suboptimaal leefgebied verloren gaan voor de Gravenweg 1 en 0,1 hectare aan optimaal leefgebied voor de Dorpsstraat 60. Het aantal hectare dat overblijft na de werkzaamheden is gelijk aan de situatie zoals berekend eerder in deze beoordeling. Voor de nestlocatie aan de Gravenweg 1 blijft 6,4 hectare aan optimaal en 4,2 hectare aan suboptimaal leefgebied over binnen 300 meter. Voor de nestlocatie aan de Gravenweg 1 blijft 11,3 hectare aan optimaal en 11,3 hectare aan suboptimaal leefgebied over binnen 300 meter. Deze resultaten zijn ook samengevat in tabel 5.

Tabel 5. Beoordeling aantal hectares leefgebied binnen 300 meter van de nestlocaties voor de oude situatie

Kwaliteit	Gravenweg 1			Dorpsstraat 60		
	Hectare oude situatie	Hectares verloren	Hectares over	Hectare oude situatie	Hectares verloren	Hectares over
Optimaal	7,2	0,8	6,4	11,4	0,1	11,3
Sub optimaal	4,3	0,1	4,2	11,3	0	11,3

Een steenuil heeft minimaal 5 hectare optimaal leefgebied nodig binnen een straal van 300 meter rondom zijn nestlocatie. Indien wordt gerekend met deze oude situatie is na het uitvoeren van de beoogde plannen ook voldoende leefgebied aanwezig. De plannen leiden niet tot een aantasting van essentieel leefgebied van de steenuil. Een omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet hoeft daarom niet te worden aangevraagd.

Bijlage 2: Quicksan natuuronderzoek

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

quicksan Wet natuurbescherming

Het Erf (ong.)

Almen

Rapport actualisatie quickscan

Het Erf (ong.), Almen

Opdrachtgever	Gemeente Lochem Markt 3 7241 AA Lochem
Rapportnummer	16548.001
Versienummer	D4
Status	Definitief
Datum	25 oktober 2023
Opsteller ¹	De heer T.J.J. Versluis, MSc
Kwaliteitscontrole	De heer K. Schilderman, MSc

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhand-boek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	4
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	5
4.1	Zorgplicht	5
4.2	Soortenbescherming	5
4.3	Gebiedenbescherming	6
4.4	Houtopstanden	7
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	8
5.1	Vogels.....	8
5.2	Vleermuizen	10
5.3	Overige zoogdieren	12
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen	13
5.5	Ongewervelden	14
5.6	Vaatplanten.....	15
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	17
6.1	Broedvogels.....	17
6.2	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën.....	19
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	20
7.1	Natura 2000	20
7.2	Natuurnetwerk Nederland	21
8	HOUTOPSTANDEN	22
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	23

Bijlage 1	toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2	verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft de gemeente Lochem opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Het Erf (ong.) te Almen.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en woningbouw.

De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

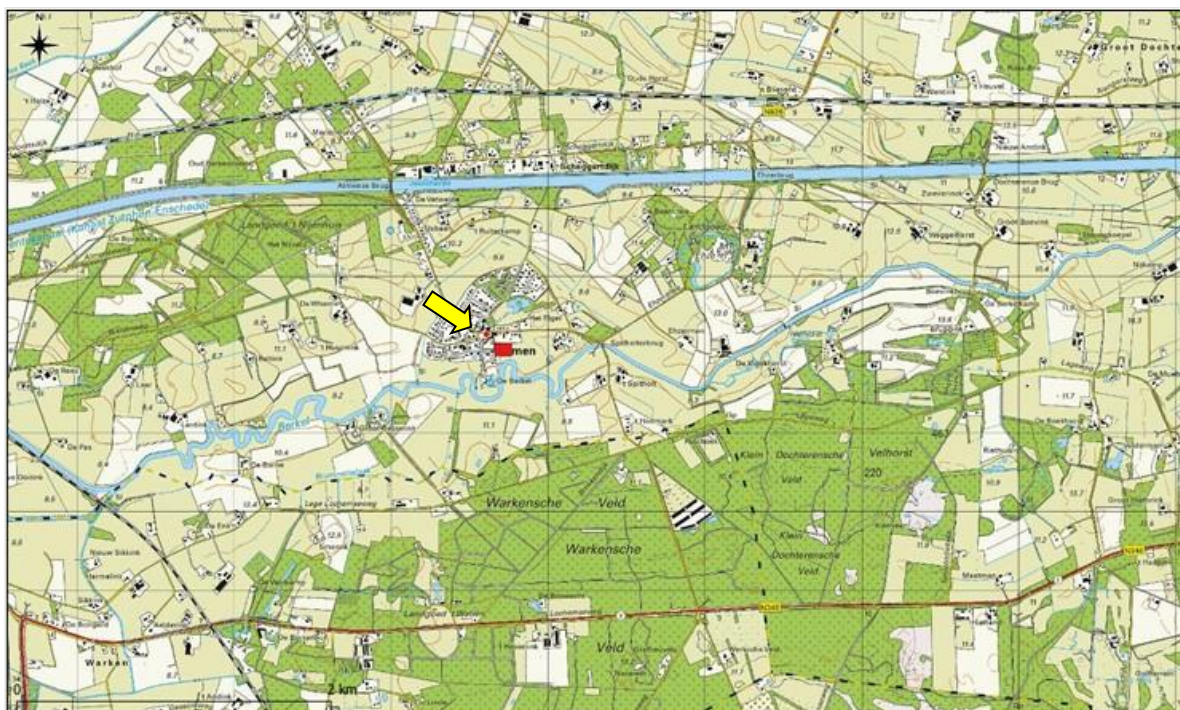
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

De onderhavige quickscan Wet natuurbescherming betreft een actualisatie van de eerder uitgevoerde quickscan uit augustus 2021, tevens van Econsultancy (16548.001_D1), aangevuld met enkele opmerkingen (16548.001_D2 en 16548.001_D3).

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 1 hectare) ligt aan de Het Erf (ong.) te Almen. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een glooiend, onbebouwd weiland zonder bomen of struiken. Ook omvat het een strook verharding en een tuin.

Ten noordwesten van de onderzoekslocatie bevindt zich de kern van Almen. Ten zuiden stroomt de rivier de Berkel.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 2.3. Aanzicht van de onderzoekslocatie richting noorden.

Figuur 2.4. Aanzicht van de onderzoekslocatie richting bewoning 'het Erf'

Figuur 2.5. Enkele bomen op de parkeerplaats aan de noordkant van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.6. Rand van de onderzoekslocatie, met hogere grasvegetatie op het naastgelegen perceel.

Figuur 2.7. Kruidenrijke vegetatie grenzend aan de onderzoekslocatie.

Figuur 2.8. Verharding met enkele bomen aan de noordkant van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren op het landbouwperceel en het verharde terrein.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en twee veldbezoeken. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De veldbezoeken zijn afgelegd op 12 juli 2021 en 3 augustus 2023. Tijdens deze veldbezoeken is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 21 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen de bebouwde kom kunnen dit zijn: huismus, gierzwaluw, ransuil en slechtvalk. Binnen het agrarische buitengebied kunnen ook kerkuil, steenuil, boomvalk, sperwer, buizerd, havik en roek voorkomen. nestplaatsen van de huismus, gierzwaluw en slechtvalk op voorhand worden uitgesloten omdat deze in bebouwing broeden, hetgeen op de onderzoekslocatie ontbreekt. Havik en wespandief broeden in dichte bospercelen in hoge bomen, welke niet aanwezig zijn op de onderzoekslocatie.

Roek

De roek broedt in kolonieverband in groepjes hoge bomen zoals populier, vaak langs watergangen en snelwegen. Nesten worden in groepen gebouwd, waar de soort luid roepend, sociaal gedrag vertoont. Vanwege het ontbreken van grote nesten in de bomen op de onderzoekslocatie is deze soort uit te sluiten.

Boomvalk, buizerd, sperwer en ransuil

Boomvalk, buizerd, sperwer en ransuil zijn roofvogels die broeden in het buitengebied in het groen. Ook aan de rand van dorpskernen zijn deze soorten te vinden. De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op nesten die kunnen dienen als nestlocaties van boomvalk, buizerd, sperwer en ransuil worden. Deze soorten broeden in grotere nesten of kraken oude kraaiennesten. Er zijn geen nesten aangetroffen. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, sperwer en ransuil zijn uit te sluiten op de onderzoekslocatie.

Steenuil

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er verschillende waarnemingen bekend van steenuilen op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. De steenuil is een vogel die broedt in natuurlijke holtes van bomen (knotwilgen of hoogstam fruitbomen) of in rustige hoekjes of nissen van gebouwen, schuren en nestkasten. Nestlocaties op de onderzoekslocatie zelf zijn door het gebrek aan beplanting en bebouwing uit te sluiten. Deze soort maakt gebruik van een gebied van beperkte grootte rondom zijn nestlocatie om te jagen en te rusten.

De combinatie van diepe tuinen en de bomenrij in de directe omgeving van de onderzoekslocatie, afgewisseld met open landschap bij de rivier de Berkel, vormt geschikt habitat voor een steenuil. In een van de achtertuinen van de Dorpstraat direct ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt zich een steenuilenkast. In de knotwilgen direct naast de onderzoekslocatie zijn krijtstrepen aangetroffen van een steenuil (figuur 5.1). De combinatie van NDFF data gecombineerd met deze waarnemingen duidt op mogelijk gebruik van de steenuil van dit gebied. Ondanks dat geschikte nestlocaties op de onderzoekslocatie ontbreken, kunnen broedgevallen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie worden aangetast wanneer essentieel leefgebied verdwijnt. Negatieve effecten ten aanzien van de steenuil zijn mogelijk aan de orde (zie hoofdstuk 6).

Kerkuil

Op basis van gegevens van de NDFF komt de kerkuil in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voor. Er zijn enkele waarnemingen in de afgelopen 5 jaar op de onderzoekslocatie. De kerkuil broedt in gebouwen, in dit geval in de nabijgelegen kerk van Almen (figuur 5.2). De onderzoekslocatie is onbebouwd en omvat dus geen vaste rust- of verblijfplaats van de kerkuil. Echter, op basis van recente waarnemingen, de nestlocatie in de nabijgelegen kerk en de gunstige ligging van de onderzoekslocatie tussen Almen, de Berkel en de omliggende natuurgebieden, is een functie van de onderzoekslocatie als belangrijk foerageergebied voor de kerkuil niet op voorhand uit te sluiten. Negatieve effecten ten aanzien van de kerkuil zijn mogelijk aan de orde (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.1 Knotwilg met krijtstrepen van de steenuil.

Figuur 5.2 .Omgeving van de onderzoekslocatie met grote linde (links) en de kerk van Almen (rechts).

Overige broedvogels

De onderzoekslocatie bestaat voornamelijk uit weiland en kan in principe nestgelegenheid bieden voor grondbroedende vogelsoorten als Kievit, graspieper en veldleeuwerik. De bomen aan de noordkant van de onderzoekslocatie kunnen nestlocaties bieden aan algemene soorten zoals houtduif en ekster (figuur 5.3). Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van algemene broedvogels soorten kunnen aan de orde zijn (zie hoofdstuk 6).

In de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van soorten als bonte vliegenvanger, gekraagde roodstaart, groene specht en zwarte specht. Deze waarnemingen betreffen soorten die elders broeden: in het stroomgebied van de Berkel of in de bomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Deze soorten kunnen de onderzoekslocatie gebruiken als foerageergebied en als nestlocatie. Het gaat hierbij echter om soorten die ook in de directe omgeving voldoende mogelijkheden hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de onderzoekslocatie een beschermde status als nestlocatie of foerageergebied zouden moeten hebben voor deze soorten.

Aan de westkant van de onderzoekslocatie bevindt zich een nestkast van de torenvalk (5.4). Aan de hand van waarnemingen uit de NDFF van de laatste 3 jaar kan worden geconcludeerd dat deze kast mogelijk in gebruik is door de torenvalk. Bij de voorgenoemde plannen bestaat de kans dat de functie van deze nestkast verloren gaat. Voor het eventueel verwijderen of verplaatsen van deze nestkast van de torenvalk gelden randvoorwaarden (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.3 Houtduif rustend in kers aan noordzijde van onderzoekslocatie.

Figuur 5.4 Torenvalkkast aan de westzijde van de onderzoekslocatie.

5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen is niet aan de orde. De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Naast de onderzoekslocatie bevindt zich bebouwing van het Erf (figuur 5.5). Eventuele verblijfplaatsen hierin, bijvoorbeeld in de vleermuiskast, ondervinden door de afstand tot de bouwlocatie en de aard van de ingreep geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis om te foerageren. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft de naastgelegen weilanden en het stroomgebied van de Berkel.

Figuur 5.5 Vleermuiskast aan bebouwing van Het Erf.

Figuur 5.6 Rand van de onderzoekslocatie met lage grasvegetatie.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden geen vliegroutes verstoord, vooropgesteld dat de bomen in de omgeving die als potentiële vliegroute kunnen fungeren (figuur 5.7), gehandhaafd blijven bij de herbestemming van de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.7 Onderzoekslocatie met naastgelegen bomen en tuinen op privéterrein.

Figuur 5.8 Jong exemplaar van de gewone pad op de onderzoekslocatie.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: eekhoorn, das, bunzing, wezel, hermelijn en bever.

Das

De onderzoekslocatie ligt binnen het verspreidingsgebied van de das en er zijn waarnemingen bekend op 500 meter afstand van de onderzoekslocatie. Echter, gezien het ontbreken van structuren en beschutting is de onderzoekslocatie slechts matig geschikt als foerageergebied. Enkele waarnemingen uit de omgeving komen uit de omliggende bosgebieden. In de directe omgeving is meer geschikt foerageergebied aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie geen burchten, loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen ingreep kan worden uitgesloten.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing, hermelijn en wezel komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Aangezien het op de onderzoekslocatie ontbreekt aan landschapselementen die met elkaar in verbinding staan, is het uit te sluiten dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen. Het groen aan de noordzijde van de onderzoekslocatie betreft dunne hagen en wat struweel. Een voortplantingslocatie van kleine marterachtigen is hier uit te sluiten. Deze soorten zullen eerder de randen en de omgeving van de onderzoekslocatie gebruiken om zich door het landschap te bewegen (figuur 5.7 en 5.6).

Er is geen sprake van een essentiële foerageergebied of migratieroute. Gezien het ontbreken van voldoende schuilmogelijkheid en geschikte voortplantingslocaties op de onderzoekslocatie zijn negatieve effecten voor kleine marterachtigen uit te sluiten als gevolg van de voorgenomen ingreep.

Boommarter en steenmarter

In Nederland komt de boommarter in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in boomholtes en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Het ontbreekt op de onderzoekslocatie echter aan geschikte begroeiing of bebouwing. De aanwezigheid van een voortplantingsplaats in de directe omgeving van de planlocatie kan daarom worden uitgesloten.

Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooi-resten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken van schuilplaatsen of sporen kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter.

Bever

De bever komt in de aanliggende IJsselvallei en het stroomgebied van de Berkel voor. De onderzoekslocatie betreft echter een weiland, en is geen geschikt habitat voor deze soort. De bever kan op voorhand worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal algemene soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om soorten als haas, konijn en rosse woelmuis. Tijdens het veldbezoek werd een tweetal hazen aangetroffen in de aangrenzende weilanden. Er werden geen hollen aangetroffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht (hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie geen streng beschermde reptielen waargenomen. Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, groene kikker (complex) en bruine kikker.

Permanente wateroppervlakten zoals beken, sloten en plassen ontbreken op de onderzoekslocatie. Wel bevindt zich aan de westkant een wadi. Deze kan eventueel voortplantingshabitat vormen voor algemene amfibieënsoorten zoals kleine watersalamander of gewone pad. Voor algemene amfibieënsoorten geldt de zorgplicht.

Er is op de onderzoekslocatie weinig geschikt landhabitat aanwezig voor algemene soorten als gewone pad en bruine kikker. Er werden tijdens het veldbezoek jonge individuen van gewone pad aangetroffen (figuur 5.8). De onderzoekslocatie kan worden gebruikt als migratieroute tussen voortplantingshabitat bij de Berkel en overwinteringsgebied. Voor de te verwachten algemene soorten geldt op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Voor deze soorten geldt de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

5.5 Ongewervelden

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) en teunisbloempijlstaart (teunisbloem) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Er zijn enkele waarnemingen van de kleine ijsvogelvlinder en grote vos bekend. Op de onderzoekslocatie bevindt zich echter geen foerageergebied of voortplantingsgebied van deze vlindersoorten. Foerageergebied bestaat uit de kruidenrijke omgeving en de omliggende bomen. De teunisbloem in de directe omgeving van de onderzoekslocatie is geïnspecteerd op rupsen van de teunisbloempijlstaart in de periode dat rupsen van deze soort actief zijn. Deze zijn niet aangetroffen. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Libellen

Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

De vegetatie op de onderzoekslocatie bestaat volledig uit gras en kruidenvegetatie. Aan de noordkant van de onderzoekslocatie bevinden zich particuliere tuinen met loof- en naaldbomen als linde, esdoorn, es, walnoot en spar. Ondergroei bestaat uit verschaalde vegetatie met wilde peen, duizendblad, toorts en ooievaarsbek. Daarnaast bevonden zich enkele knotwilgen in de nabijgelegen weilanden. De figuren 5.9 tot en met 5.14 geven een impressie van de vegetatie op en rondom de onderzoekslocatie.

Figuur 5.9 Grasvegetatie op de onderzoekslocatie.

Figuur 5.10 Bloemrijke vegetatie rond de wadi.

Figuur 5.11 Zoomvegetatie van de omliggende percelen.

Figuur 5.12 Grote linde tussen de bewoning van Het erf, naast de onderzoekslocatie.

Figuur 5.13 Overgang van de rand van de bebouwde kom van Almen naar de onderzoekslocatie.

Figuur 5.14 Wilgen aan de rand van de onderzoekslocatie.

Het (agrarisch) grondgebruik de onderzoekslocatie geven aan dat de bodem voedselrijk, zuur en vochtig is. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De waarneming van de rietorchis betreft het verder gelegen stroomgebied van de Berkel. De meeste beschermde vaatplanten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde broedvogels

Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.

Daarnaast is het leefgebied direct rondom de nestlocatie, waar de steenuil foerageert, van essentieel belang voor het functioneren van de nestlocatie. Verlies van dit foerageergebied leidt tot verlies van functie van de vaste- rust en voortplantingslocatie, en betreft een overtreding van de Wet natuurbescherming. Gezien het kleine territorium van de steenuil (5-30ha) kan de ingreep op de onderzoekslocatie een negatief effect hebben op de steenuil.

Momenteel kan niet uitgesloten worden dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functionele leefgebied van de steenuil, waardoor niet kan worden uitgesloten dat met de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen op de Wet Natuurbescherming. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen. Het onderzoek zal moeten bestaan uit een nader onderzoek naar de aanwezigheid van territoria in de omgeving en hierop volgend mogelijk een foerageergebied analyse. Het territoriumonderzoek vindt plaats middels 3 bezoeken in de avonden in de periode tussen 15 februari en 30 april. Dit onderzoek is door Econsultancy reeds uitgevoerd in de periode februari-april 2022 (16548.002).

Kerkuil

De kerkuil is een zeer honkvaste broeder die daarnaast afhankelijk is van menselijke bebouwing. De nest- en rustplaats van de kerkuil zijn daarom jaarrond beschermd, ook als deze op dat moment niet in gebruik zijn. Het vernielen en/of verstoren van de nest- en rustplaats van de kerkuil betreft een overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen). Hierbij moet ook rekening worden gehouden met het functioneel leefgebied. Het aantasten van essentieel foerageergebied kan ertoe leiden het nest wordt verlaten, met daarmee verlies van de functionaliteit van de nestlocatie voor kerkuil als gevolg.

Het mogelijk verlies van de functionele leefomgeving dient gecompenseerd te worden binnen het territorium van de kerkuil. De mitigerende en/of compenserende maatregelen dienen vastgelegd te worden in een mitigatieplan of projectplan voor de kerkuil, waarin zowel de vaste rust- en verblijfplaats als functioneel leefgebied van de kerkuil wordt meegenomen. Ten behoeve hiervan dient allereerst de functionele leefomgeving van de desbetreffende kerkuil eerst in kaart gebracht te worden door middel van aanvullend onderzoek.

Momenteel kan niet uitgesloten worden dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functionele leefgebied van de kerkuil, waardoor niet kan worden uitgesloten dat met de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen op de Wet Natuurbescherming. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen. Het onderzoek zal moeten bestaan uit een nader onderzoek naar de aanwezigheid van territoria in de omgeving en hierop volgend mogelijk een foerageergebied analyse. Het territoriumonderzoek vindt plaats middels 3 bezoeken in de avonduren in de periode tussen 15 februari en 30 april. Dit onderzoek is door Econsultancy reeds uitgevoerd in de periode februari-april 2022 (16548.002).

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Dit kan door kap- en snoeiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Als aanvulling hierop gelden voor de torenvalk dat bij de voorgenomen plannen aanvullende maatregelen. De huidige nestkast aan de westkant van de onderzoekslocatie wordt verwijderd of de directe omgeving van de kast wordt dermate ongeschikt voor de eventueel aanwezige torenvalk dat de soort het nest op de huidige locatie zal verlaten. Hierop kan de nestkast buiten het broedseizoen (globaal maart- half augustus, zie hierboven) worden verplaatst naar de buitengrens van de te realiseren wijk of elders in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Wanneer de nestkast niet kan worden verplaatst kan 1 nieuwe nestkast voor de torenvalk worden geplaatst op een geschikte locatie in de omgeving. Hiervoor is een ontheffing van de Wet natuurbescherming niet aan de orde, aangezien er voldoende alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn in de omgeving.

6.2 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

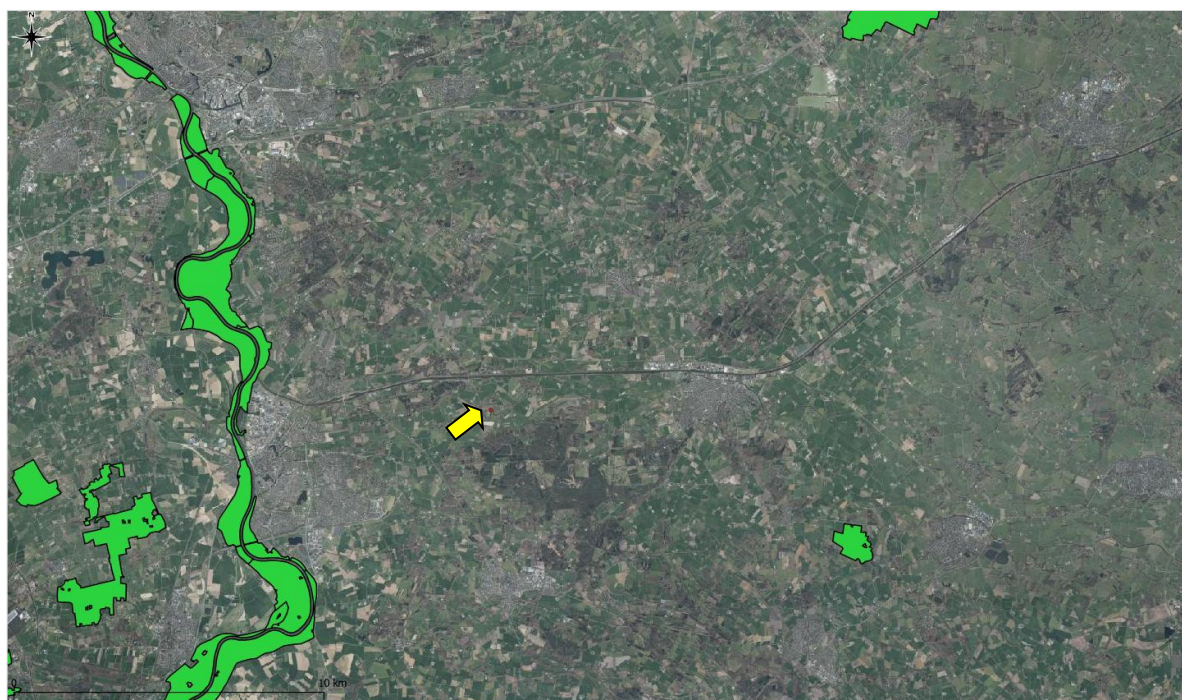
Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgetraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Rijntakken, bevindt zich op circa 7,5 kilometer afstand ten oosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 7.1).

Figuur 7.1 Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de bestemmingsplanwijziging van agrarisch gebruik naar een woonbestemming op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich direct ten zuiden van de onderzoekslocatie. In figuur 7.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 7.2 Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie is gesitueerd direct naast een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN of GO niet aan de orde.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De te vellen bomen op de onderzoekslocatie betreft een houtopstand op erven of in tuinen. Voor deze houtopstand geldt geen meldingsplicht en herplantplicht.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Lochem een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Het Erf (ong.) te Almen. De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren op het landbouwperceel en een verhard terrein.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 9.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	verwijderen groen buiten broedseizoen verplaatsen of nieuw plaatsen torenvalk-kast buiten broedseizoen
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek functioneel leefgebied steenuil en kerkuil
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Overige soortgroepen		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		7,5 km	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek modelberekening (AERIUS)
Natuurnetwerk Nederland		0 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan Wet natuurbescherming dient voor de uitvoering van de werkzaamheden middels aanvullend ecologisch onderzoek duidelijkheid te worden verkregen omtrent de functie van de onderzoekslocatie als essentieel leefgebied van steenuil en kerkuil. Dit onderzoek is door Econsultancy reeds uitgevoerd in de periode februari-april 2022 (16548.002).

Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van algemene broedvogels op de onderzoekslocatie kan worden voorkomen door kap- en snoeiwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Voor de torenvalk kast gelden aanvullende maatregelen maar is geen verdere onderzoeks- of ontheffingsplicht. Voor algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt bij de voorgenomen ingreep de zorgplicht.

Negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging op het dichtstbijzijnde natura 2000 gebied Rijntakken kan niet worden uitgesloten. Hiervoor dient een modelberekening uitgevoerd te worden in AERIUS.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2022). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017c). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op **25 oktober 2023** van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Almen, periode 2018-2023. NDFF. Geraadpleegd op **25 oktober 2023** van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op **25 oktober 2023** van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op **25 oktober 2023** van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

Gelderland

Provincie Gelderland (2021, maart). Planoviewer - Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021). Geraadpleegd op **25 oktober 2023** van <https://gldanders.planoview.nl/planoview/>.

Provincie Gelderland (z.d.). Bijlage Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Geraadpleegd op **25 oktober 2023** van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08_733.pdf.

Provincie Gelderland (z.d.). Natuurregels in Gelderland. Geraadpleegd op **25 oktober 2023** van [https://gelderland.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=38465e1d8fec467ba027024c1e3476d1](https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=38465e1d8fec467ba027024c1e3476d1).

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bulrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, vriend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimperlblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimperlblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergstern, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggemus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluit, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpessuspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboombkruiper, tapuit, tijftjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangstern, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimperlblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimperlblauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert

Artikel 3.10. Andere soorten	
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorchis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiseranjier, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een diersoort dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Bijlage 3: Nader onderzoek Econsultancy

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

actualisatie ecologisch onderzoek

Het Erf (ong.)

Almen

Rapport actualisatie ecologisch onderzoek steenuil en kerkuil

Het Erf (ong.), Almen

Opdrachtgever	Gemeente Lochem Markt 3 7241 AA Lochem
Rapportnummer	16548.002
Versienummer	D2
Status	Definitief
Datum	12 september 2023
Opsteller ¹	De heer T.J.J. Versluis, MSc
Kwaliteitscontrole	De heer K. Schilderman, MSc

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
2.3	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	2
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	3
4	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	4
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	6
5.1	Steenuil	6
5.2	Kerkuil	7
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING.....	8
6.1	Steenuil	8
6.2	Kerkuil	10
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	12

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Lochem opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Het Erf (ong.) te Almen.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van nieuwbouw op de onderzoekslocatie.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in juni 2021 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 16547.001). Deze quickscan is in augustus 2023 geactualiseerd (16548.001_D2).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 1 hectare) ligt aan de Het Erf (ong.) te Almen. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

Het plangebied betreft een perceel grasland, omgeven door weilanden van het stroomgebied van de Berkel. Tevens omvat het een verhard parkeerterrein en een achtertuin. Ten westen van het plangebied zijn enkele vrijstaande bomen aanwezig. Het perceel is gelegen tussen de bebouwde kom van Almen en de Berkel.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren in het plangebied.

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de nieuwbouw verdwijnt het grasland en verharding en komen hier huizen, verhardingen en tuinen voor terug.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Resultaten ten aanzien van jaarrond beschermde broedvogels uit de quickscan van Econsultancy (16548.001):

Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats*
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.*

Daarnaast is het leefgebied direct rondom de nestlocatie, waar de steenuil foerageert, van essentieel belang voor het functioneren van de nestlocatie. Verlies van dit foerageergebied leidt tot verlies van functie van de vaste- rust en voortplantingslocatie, en betreft een overtreding van de Wet natuurbescherming. Gezien het kleine territorium van de steenuil (5-30ha) kan de ingreep op de onderzoekslocatie een negatief effect hebben op de steenuil.

Momenteel kan niet uitgesloten worden dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functionele leefgebied van de steenuil, waardoor niet kan worden uitgesloten dat met de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen op de Wet Natuurbescherming. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen. Het onderzoek zal moeten bestaan uit een nader onderzoek naar de aanwezigheid van territoria in de omgeving en hierop volgend mogelijk een foerageergebied analyse. Het territoriumonderzoek vindt plaats middels 3 bezoeken in de avonden in de periode tussen 15 februari en 30 april.

Kerkuil

De kerkuil is een zeer honkvaste broeder die daarnaast afhankelijk is van menselijke bebouwing. De nest- en rustplaats van de kerkuil zijn daarom jaarrond beschermd, ook als deze op dat moment niet in gebruik zijn. Het vernielen en/of verstoren van de nest- en rustplaats van de kerkuil betreft een overtreding van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen). Hierbij moet ook rekening worden gehouden met het functioneel leefgebied. Het aantasten van essentieel foerageergebied kan ertoe leiden het nest wordt verlaten, met daarmee verlies van de functionaliteit van de nestlocatie voor kerkuil als gevolg.

Het mogelijk verlies van de functionele leefomgeving dient gecompenseerd te worden binnen het territorium van de kerkuil. De mitigerende en/of compenserende maatregelen dienen vastgelegd te worden in een mitigatieplan of projectplan voor de kerkuil, waarin zowel de vaste rust- en verblijfplaats als functioneel leefgebied van de kerkuil wordt meegenomen. Ten behoeve hiervan dient allereerst de functionele leefomgeving van de desbetreffende kerkuil eerst in kaart gebracht te worden door middel van aanvullend onderzoek.

Momenteel kan niet uitgesloten worden dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functionele leefgebied van de kerkuil, waardoor niet kan worden uitgesloten dat met de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen op de Wet Natuurbescherming. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen. Het onderzoek zal moeten bestaan uit een nader onderzoek naar de aanwezigheid van territoria in de omgeving en hierop volgend mogelijk een foerageergebied analyse. Het territoriumonderzoek vindt plaats middels 3 bezoeken in de avonduren in de periode tussen 15 februari en 30 april.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar de **kerkuil en steenuil** zijn in de periode half februari 2022 tot half april een drietal avondbezoeken uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van geluidsnabootsing en een warmtebeeldcamera (FLIR VUE PRO). De inventarisatiemethode van de steenuil is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door Steenuilenoverleg Nederland (STONE). De wijze van inventarisatie van de kerkuil is afkomstig van de broedvogelmonitoring (BMP) van SOVON. Beide onderzoeken zijn uitgevoerd conform de kennisdocumenten kerkuil en steenuil van BIJ12. Het onderzoek naar de verschillende soorten is gecombineerd uitgevoerd. Het onderzochte gebied is weergegeven in figuur 4.1.

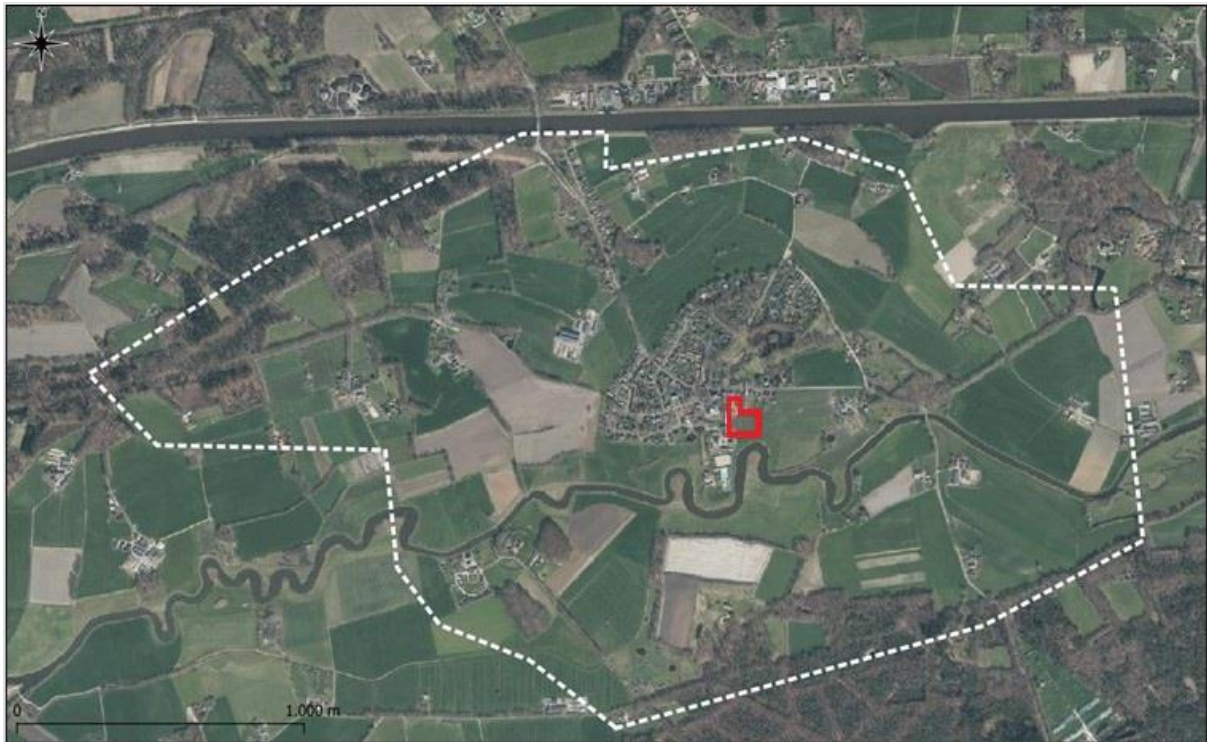
Als aanvulling op de drie inventarisatierondes is contact opgenomen met leden van de uilenwerkgroepen van het IVN over aanwezige en bezette steenuil- en kerkuilkasten. Daarnaast is informatie opgevraagd over de staat van instandhouding van de populatie. Deze informatie is gebruikt om een beter beeld te krijgen van de verspreiding van beide uilensoorten op en rondom het plangebied.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van steenuil en kerkuil gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 5 °C. De windsnelheid lag beneden de 3 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 4.1 Omstandigheden aanvullende onderzoeken kerkuil en steenuil

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
14-03-2022	18:30 - 21:00	7-10 °C	Lichtbewolkt, droog, wind 2 Bft.
28-03-2022	19:55 - 22:30	6-8 °C	Sluierbewolking/helder, droog, wind 2 Bft.
14-04-2022	20:20 - 22:45	8-12 °C	Helder, droog, wind 2 Bft.

Figuur 4.1 Onderzoeksgebied tijdens het veldseizoen 2022. Rood omcirkeld is het plangebied weergegeven.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Steenuil

In het plangebied zijn geen territoria van steenuilen aangetroffen (zie figuur 5.1). Wel zijn in de directe omgeving van het plangebied meerdere waarnemingen van steenuilen gedaan. Zo bevonden zich ten westen van het plangebied twee locaties waar steenuilen baltsend waargenomen werden. Op een schuur aan de lage Lochemseweg 31C werd een paartje steenuilen waargenomen. Uit deze richting werden ook meermaals contactroepjes gehoord. Ten oosten van het plangebied werden vier roepende steenuil paartjes gehoord op erven aan de Dorpsstraat, Ehzerallee en de Vordenseweg (zie figuur 5.1). In het noordelijke gedeelte van het onderzoeksgebied zijn tijdens de onderzoeksrondes geen waarnemingen van steenuilen gedaan. In dit gebied zijn ook geen roepjes of baltsgeluiden gehoord.

Uit informatie van de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek blijkt dat hier twee bezette steenuilkasten aanwezig zijn. Daarnaast is vanuit de Vogelwerkgroep informatie gekomen over de aanwezigheid van steenuilkasten en of deze ingebruik zijn. Bij de meeste baltslocaties bleken ook steenuilkasten aanwezig te zijn. Echter zijn er ook enkele baltsende steenuilen aangetroffen die zich op boerenerven bevinden waar geen steenuilkasten aanwezig zijn. Het aanvullend onderzoek en de informatie verkregen vanuit de vogelwerkgroep geeft een beeld van de verspreiding van de steenuilpopulatie rondom Almen.

Figuur 5.1 Verspreiding van de gierzwaluw op basis van inventarisatie in het seizoen 2022.

5.2 Kerkuil

Op en rond het plangebied zijn tijdens de veldrondes geen waarnemingen gedaan van de kerkuil. Echter naar aanleiding van gegevens van de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek wijzen uit dat er een in gebruik zijnd nest van een kerkuil aanwezig is in de kerktoeren van Almen (zie figuur 5.2). Daarnaast zijn er meerdere waarnemingen van de kerkuil bekend op of langs het plangebied. De kerkuil wordt meerdere keren jagend waargenomen boven het plangebied. Ten westen van Almen bevinden zich twee kerkuilkasten waarin gebroed wordt. De kerkuilkasten ten oosten van Almen worden niet gebruikt door kerkuilen.

Figuur 5.2 Verspreiding van de kerkuil op basis van inventarisatie in het seizoen 2022 en informatie van de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Steenuil

De steenuil valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen. De steenuil heeft een klein territorium waar wordt gevoerageerd. Ook essentieel foerageergebied is als zodanig beschermd in situaties waarbij verlies van dit gebied leidt tot het verlaten van het nest. Artikel 3.1 lid 2 is dan van toepassing. Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Bij de voorgenomen ontwikkeling op het plangebied is gezien de afstand tot het meest dichtstbijzijnde nestlocatie geen sprake. Overtreding van Artikel 3.1 lid 4 en 5 is daarom niet aan de orde.

Het territorium van de steenuil betreft 5 - 30 hectare leefgebied rondom de nestlocatie, waar binnen wordt gevoerageerd vanaf zitposten zoals weidepaaltjes, knotbomen en schuurtjes. De grootte van het territorium hangt af van de populatiegrootte en het seizoen. In geschikt gebieden waar veel steenuilen aanwezig zijn kan een territorium zich beperken tot enkele hectares. Paardenweides en andere kleinschalige graslanden worden gebruikt om te jagen op ongewervelden zoals kevers en regenwormen en op grotere dieren zoals muizen en kikkers. Maisakkers zijn ongeschikt als jachtgebied en bieden geen geschikt leefgebied voor de soort.

Er bevindt zich direct naast het plangebied een steenuilkast. Echter wordt deze niet gebruikt door steenuilen, daarnaast zijn er geen waarnemingen van steenuilen rond deze kast. In de directe omgeving van het plangebied is voor de bezette steenuilennesten en baltsende steenuilen een habitat-analyse gemaakt. Hierbij is uitgegaan van homeranges (6 hectare) met een straal van 150 meter (zwarte cirkels, figuur 6.1). Geschikt habitat binnen het plangebied valt buiten de homeranges van de in de omgeving verblijvende steenuilen, ook als er sprake zou zijn van een grotere homerange bijvoorbeeld 175 meter.

Figuur 6.1 Overzicht van de homeranges rond de bezette nestkasten (oranje rondjes), en homeranges in de omgeving op basis van baltsroepjes (blauwe sterren).

Er zijn geen ecologische redenen om het plangebied als essentieel foerageergebied voor de steenuil aan te merken. De percelen vallen buiten de homerange van de meest dichtstbijzijnde steenuilen. Er blijft bij de ontwikkeling op het plangebied voldoende foerageergebied voor de aangrenzende steenuil territoria over. Omdat het plangebied geen beschermde functie heeft voor de steenuil is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenuil als gevolg van de werkzaamheden. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder verdere maatregelen te treffen ten aanzien van de steenuil.

6.2 Kerkuil

De kerkuil is een beschermde diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten van kerkuilen zijn jaarrond beschermd. De verboden handelingen die van toepassing zijn, betreffen het opzettelijk doden of vangen van vogels, het opzettelijk verstoren van de vogels en beschadigen of vernielen van nest, eieren en rustplaatsen. Artikel 3.1 lid 4 en 5 betreft het opzettelijk storen van vogels. Bij de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied is gezien de afstand tot het meest dichtstbijzijnde territorium geen sprake. Overtreding van Artikel 3.1 lid 4 en 5 is daarom niet aan de orde.

De kerkuil maakt gebruik van een groot territorium (60 tot 1200 ha) van foerageergebieden en roestplekken. De grootte van het territorium hangt af van de populatiegrootte en het seizoen. In geschikt gebieden waar veel kerkuilen aanwezig zijn kan een territorium zich beperken tot 60 hectare. In seizoenen met weinig muizen kan dit gebied zich uitstrekken tot 1200 hectare. Kerkuilen zijn honkvast wat betreft hun nestlocatie. Hieromheen tolereren zij geen andere kerkuilen, echter wordt het foerageergebied gedeeld met andere in de omgeving verblijvende kerkuilen. Het voedsel van de kerkuil bestaat voor 98 procent uit muizen, voornamelijk spitsmuizen en veldmuizen. Daarnaast kan het voedsel aangevuld worden met een mus of spreeuw. In het foerageergebied moeten voldoende zit- en uitkijkposten aanwezig zijn vanwaar de kerkuil kan jagen.

Figuur 6.2 Overzicht van de homerange rond de bezette nestkasten (gele driehoeken). Binnen het plangebied (witte lijn) en de home range van de desbetreffende kerkuil is geschikt habitat groen gearceerd.

Er bevindt zich in de kerktoeren in het midden van Almen een kerkuilkast. Daarnaast bevinden zich ten westen van Almen twee kerkuilkasten waarin gebroed wordt. In de kerkuilkasten ten oosten van het plangebied is geen broedgeval bekend. In de directe omgeving van het plangebied is voor de bezette kerkuilkast een habitatanalyse gemaakt. Hierbij is uitgegaan van homeranges met een straal van 1000 meter (zwarte cirkels, figuur 6.2). Geschikt habitat binnen het plangebied valt binnen de homerange van de in de kerktoeren verblijvende kerkuil. Deze kerkuil heeft binnen zijn leefgebied 135 hectare foerageergebied. Het plangebied bevat 0,8 hectare functioneel leefgebied. Verlies van dit gebied betekent een afname van 0,6% van functioneel leefgebied van deze kerkuil. Dit is geen significante afname van functioneel leefgebied.

Er zijn geen ecologische redenen om het plangebied als essentieel foerageergebied voor de kerkuil aan te merken. Er blijft bij de ontwikkeling op het plangebied voldoende foerageergebied voor de kerkuil over. Omdat het plangebied geen beschermde functie heeft voor de kerkuil is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de kerkuil als gevolg van de werkzaamheden. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder verdere maatregelen te treffen ten aanzien van de kerkuil. Wel dient er bij andere toekomstige bouwwerkzaamheden binnen het leefgebied van deze kerkuil het cumulatieve effect van de ingreep getoetst worden.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Lochem een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Het Erf (ong.) te Almen.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van nieuwbouw op de onderzoekslocatie.

Voorgenomen ingreep

Het plangebied betreft een perceel grasland, omgeven door weilanden van het stroomgebied van de Berkel. Ten westen van het plangebied zijn enkele vrijstaande bomen aanwezig. Het perceel is gelegen tussen de bebouwde kom van Almen en de Berkel.

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren in het plangebied.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

Potentieel leefgebied binnen het plangebied valt buiten de homeranges van de in de buurt aanwezige steenuilen. Er is bij de voorgenomen ingreep dan ook geen sprake van verlies van essentieel leefgebied van de steenuil.

Potentieel leefgebied binnen het plangebied valt binnen de home range van de in de kerktoeren aanwezige kerkuil. Echter is er door de ontwikkeling van het plangebied een zeer geringe afname (0,6%) van het functionele leefgebied van deze kerkuil. Dit is geen significante afname van het foerageergebied. Er is bij de voorgenomen ingreep dan ook geen sprake van verlies van essentieel leefgebied van de kerkuil. Wel dient er bij andere toekomstige bouwwerkzaamheden binnen het leefgebied van deze kerkuil het cumulatieve effect van de ingrepen getoetst worden.

Conclusie

Er zijn geen aanvullende maatregelen ten aanzien van de kerkuil of steenuil noodzakelijk.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaar rond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

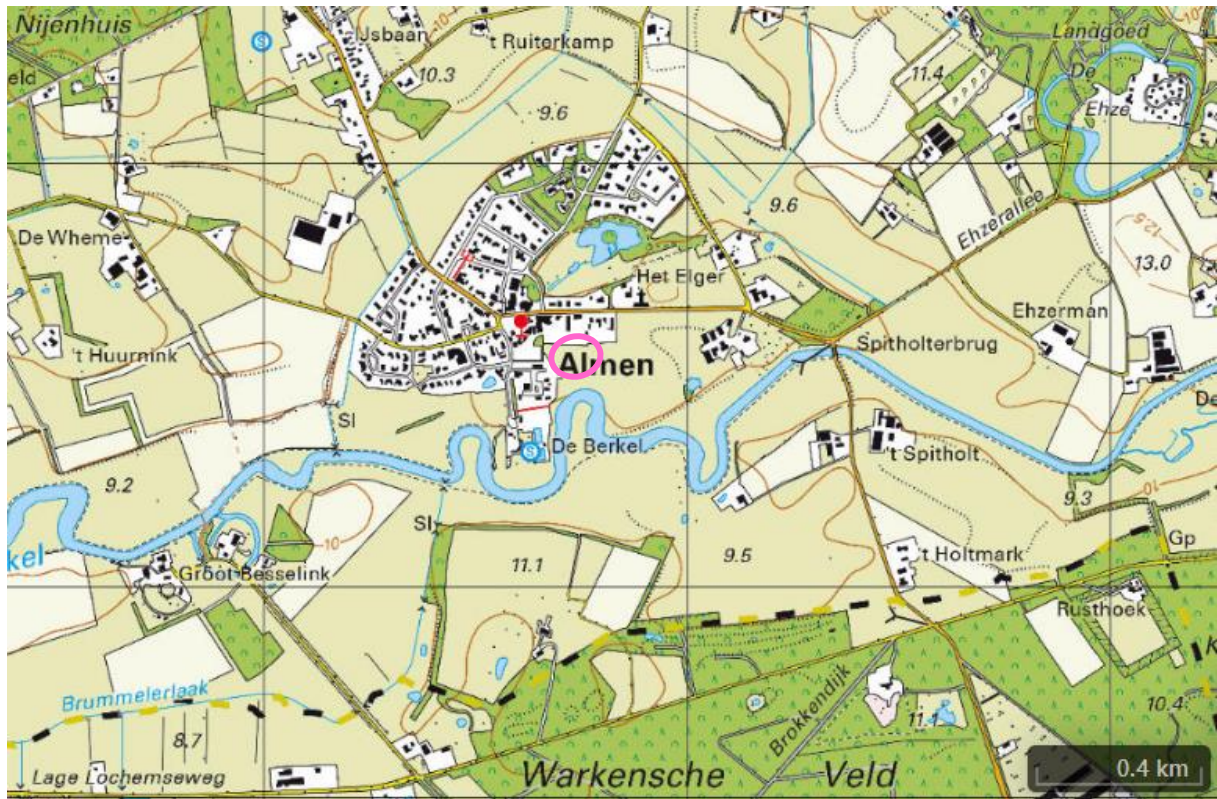
Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

Bijlage 4: Nader onderzoek Foreest Groen Consult BV

Nader onderzoek steenuil

Het Erf / Dorpsstraat, Almen

Nader onderzoek steenuil

Het Erf / Dorpsstraat, Almen

Opdrachtgever: Gemeente Lochem
Hanzeweg 8
7241 CR Lochem

Datum: 17 mei 2024

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E-mail info@foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	4
2.	METHODE VAN ONDERZOEK.....	5
2.1	BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED.....	5
2.2	METHODE	6
3.	RESULTATEN	7
4.	CONCLUSIE.....	9
5.	ADVIES	10
5.1.	INTRINSIEKE WAARDE.....	10
5.2.	AANVRAGEN VAN EEN ONTHEFFING	10

1. Inleiding

In opdracht van de Gemeente Lochem is een nader onderzoek uitgevoerd naar de steenuil bij het weiland tussen Het Erf en de Dorpsstraat in Almen en de omliggende omgeving.

De reden voor dit nader onderzoek is dat de gemeente het voornemen heeft om nieuwbouw te plaatsen op het weiland. De gemeente had meer duidelijkheid nodig over de aanwezigheid van steenuilen op en rondom de planlocatie en specifiek in een kast op de locatie dorpsstraat 50.

Het nader onderzoek heeft plaatsgevonden van april 2024 t/m mei 2024. Het nader onderzoek en de rapportage is uitgevoerd door D. Mattijssen MSc werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

2. Methode van onderzoek

2.1 Beschrijving van het plangebied

Afbeelding 1: globale ligging van het plangebied, de rode lijn.

Het plangebied betreft een weiland in Almen. Het terrein is voor, in ieder geval, de afgelopen 20 jaar grasland geweest wat regelmatig werd begraasd. Zeer recentelijk is de bodem omgeploegd en het bestaat nu uit zand. Rondom het weiland staan knotwilgen. Noord en zuid grenst het weiland aan woningen. Oost is nog meer weiland en een boerderij. Zuidelijk van het plangebied loopt de Berkel. Aan de overzijde van de Berkel liggen weilanden en een bosgebied. Zuidwestelijk van het plangebied ligt een tennisveld en zwembaden en een camping. Verder naar het noorden toe ligt ook een bosgebied.

2.2 Methode

Voor de steenuil zijn drie veldbezoeken afgelegd binnen de optimale datumgrenzen van 15 februari tot en met 1 juni. Dit onderzoek is drie keer in de avond uitgevoerd (een half uur na zonsondergang tot 2,5 uur na zonsondergang). Twee van de drie onderzoek zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden. Omdat er bij het eerste bezoek al is vastgesteld dat er steenuil aanwezig is, voldoen twee avondbezoeken onder geschikte weersomstandigheden. Dit omdat het niet meer gaat om het uitsluiten van de steenuil. De onderzoeken voldoen aan de onderzoeksinspanning die is voorgeschreven in het kennisdocument 1.0 Steenuil van BIJ12 voor het aantonen van áánwezigheid van de steenuil.

Met deze twee gerichte onderzoeken kan worden vastgesteld waar de steenuil aanwezig is rondom de planlocatie.

Tabel 1: Data en duur bezoeken:

Bezoek	Datum	Onderzoeker	Omstandigheden	Tijd
1	18 april 2024	D. Mattijssen	9 °C, 2 Bft, 6/8 - 7 °C, 2 Bft, 2/8	20:15 - 23:00
2	2 mei 2024	D. Mattijssen	18 °C, 1 Bft, 6/8 - 17 °C, 5 Bft, 8/8 afgebroken door noodweer	21:00 - 22:00
3	7 mei 2024	D. Mattijssen	15 °C, 1 Bft, 0/8 - 12 °C, 0 Bft, 0/8	21:15 - 23:45

3. Resultaten

Tijdens het veldonderzoek zijn twee steenuilen waargenomen in de tuin van Dorpstraat 50 en omringende tuinen. De dieren kwamen niet uit de op Dorpstraat 50 aanwezige kast. Deze steenuilen zijn gedurende de onderzoeksperiode overal op en rondom het plangebied waargenomen. Nest indicerend gedrag is rond de Dorpstraat 50 niet waargenomen.

Daarnaast zijn tijdens het onderzoek zijn twee broedlocaties van steenuilen waargenomen die in gebruik zijn (afbeelding 1).

Gravenweg 1 (bezette nestkast)

Op de westelijke locatie is één steenuil op de nestkast aangetroffen achter Gravenweg 1. 350 meter westelijk van de nestlocatie is dezelfde steenuil waargenomen in de wijk nabij deze nestkast.

Dorpsstraat 60 (bezette nestkast)

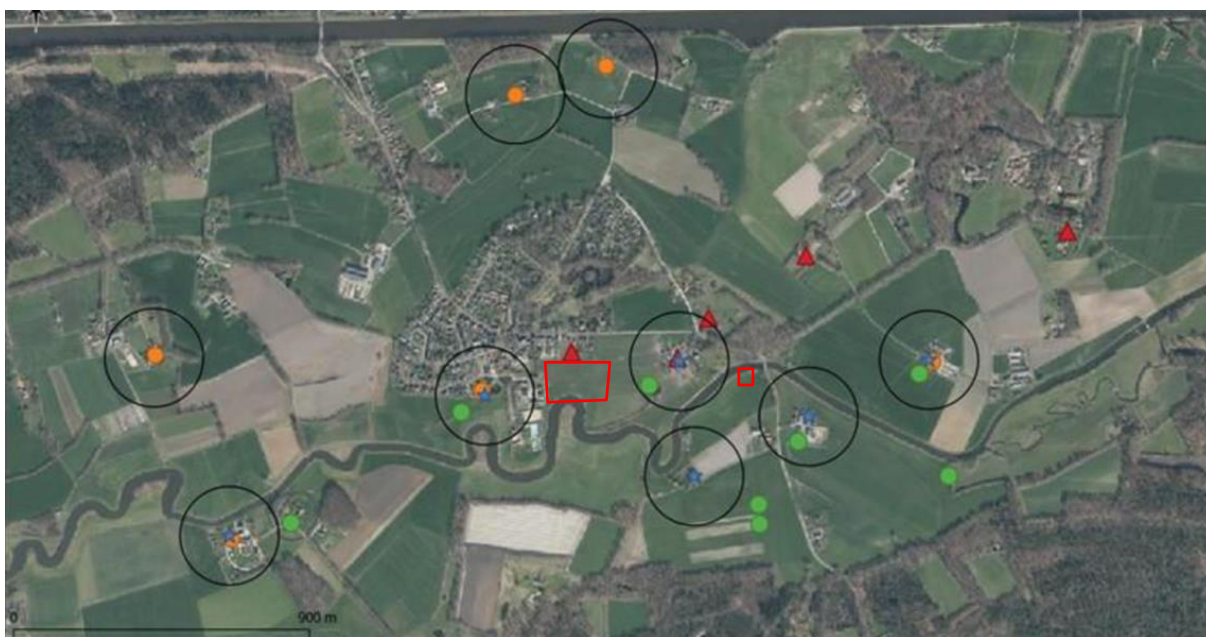
Daarnaast zijn twee steenuilen waargenomen bij en rondom de nestkast op het terrein van Dorpsstraat 60, oostelijk van de planlocatie. Deze steenuilen zijn rondom de boerderij waargenomen en bij het plangebied.

De nestlocaties(kasten) rondom de planlocatie, twee bewoond en een onbewoond, en de waarnemingsplekken van de steenuilen zijn weergegeven in afbeelding 2. In de afbeelding is een 300 meter radius weergegeven, waarbinnen de steenuil minimaal zijn territorium heeft. De planlocatie valt bij beide steenuilen binnen de 300 meter grens. Ook heeft, gedurende de maanden februari en maart 2024 een steenuil koppel in de nestkast in de tuin van Dorpsstraat 50 gezeten, persoonlijke mededeling eigenaar perceel. De steenuil is op deze locaties ofwel roepend dan wel jagend aangetroffen.

Afbeelding 2: Twee nestlocaties van de steenuil nabij de planlocatie. De cirkels geven een 300 meter radius om de nestlocaties heen. De blauwe stippellijn geeft de onderlinge afstand tussen de twee nestlocaties. De planlocatie is rood omcirkeld.

Eerder is onderzoek gedaan naar de steenuil rondom de planlocatie. De bevindingen zijn weergegeven in afbeelding 3.

Afbeelding 3: Overzicht van de homeranges rond de bezette nestkasten (oranje rondjes), en homeranges in de omgeving op basis van baltsroepjes (blauwe sterren). (bron: gemeente Lochem). Toegevoegd: Rode rechthoek: onderzochte planlocatie.

4. Conclusie

Er zijn twee bezette broedlocaties/territoria van steenuilen waargenomen: achter de Gravenweg 1 en op het terrein van de boerderij aan de Dorpsstraat 60. Deze locaties met territoria zijn weergegeven in afbeelding 1.

De nestkast in de tuin van Dorpsstraat 50 is aan het begin van dit jaar in gebruik geweest, mededeling eigenaar pand. Bij de nu uitgevoerde gerichte controles zijn de steenuilen niet bij de kast aangetroffen.

Steenuilen kunnen meerdere broed / rustplekken hebben in hun territorium. De nestkast op de Dorpsstraat 50 wordt waarschijnlijk ook gebruikt door de steenuilen die op een van de twee broedlocaties aanwezig zijn. Het meest waarschijnlijke is dat de kast behoort tot het territorium van de steenuilen die op de Dorpsstraat 60 broeden. Hier zijn eveneens twee steenuilen aangetroffen. Op de Gravenweg 1 slechts een exemplaar aangetroffen.

De steenuil is waargenomen op en rondom het gehele plangebied. Beide bezette broedlocaties liggen binnen 300 meter van de planlocatie. De 300 meter is de grens waarbinnen prooien voor jonge uilen worden gevangen.¹ Liggen broedlocaties meer dan 500 meter uit elkaar dan is er sprake van twee territoria.²

Dit maakt dat het plangebied onderdeel is van het leefgebied van een van beide broedlocaties. De kast op Dorpsstraat 50 is op dit moment geen broedlocatie maar behoort wel tot de vaste rust en verblijfplaatsen van de steenuil binnen zijn territorium. Het plangebied wordt door de steenuil gebruikt om te jagen. Een beoordeling van het essentieel leefgebied van de steenuil is daarom noodzakelijk.

Indien blijkt dat het plangebied essentieel onderdeel is van het foerageergebied dient een ontheffing OW en BAL te worden aangevraagd.

¹ SOVON-onderzoeksrapport 2009/02 Terreingebruik en voedselkeus van broedende Steenuilen in de Achterhoek
Loes van den Bremer, Ronald van Harxen & Pascal Stroeken

² HET INVENTARISEREN VAN STEENUILTERRITORIA Stone.nl: Van Dijk A.J. 1993. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON, Beek-Ubbergen.

5. Advies

5.1. Intrinsieke waarde

Onder de Wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Wet natuurbescherming voorkomen, bezitten deze bescherming. Onder de Wet natuurbescherming is het verplicht om voorzorgsmaatregelen te treffen. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant en valt onder de zorgplicht.

Direct voorafgaande aan de werkzaamheden dient het plangebied en de directe omgeving gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen dan moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

5.2. Aanvragen van een ontheffing

Geadviseerd wordt om voor de steenuil een analyse uit te laten voeren naar het belang van het plangebied voor de soort. Blijkt uit de analyse dat onvoldoende leefgebied overblijft is voor de steenuil een vergunning soorten bescherming van de OW en BAL noodzakelijk.

Door tijdig de analyses uit te voeren en een vergunning aan te vragen, kan ook op tijd worden begonnen met de mitigerende maatregelen en kunnen de dieren langzaam wennen aan de veranderingen in het leefgebied.